

แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม
ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน
THE GUIDELINES FOR RELATIONSHIP MANAGEMENT WITH COMMUNITY
PARTICIPATORY OF BANNONGSOON SCHOOL, BANHONG DISTRICT,
LAMPHUN PROVINCE

¹กฤติยา ปาตีคำ และ ²สำเนา หมื่นแจ่ม

¹Kridtiya Pateekham and ²Samnao Muenjaem

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Received:2024-02-23

¹Faculty of Education Chiang Mai Rajabhat University, Thailand

Revised:2024-04-17

¹Corresponding Author's Email: Kridtiya.patee@gmail.com

Accepted:2024-04-27

บทคัดย่อ

การเสริมพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อพัฒนาการบริหารงานของสถานศึกษา โดยได้ดำเนินการวิเคราะห์และสังเคราะห์เอกสาร การเสริมสร้างพลังอำนาจของผู้บริหาร ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบและแนวทางการบริหารแบบเสริมพลังอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษา 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบระดับบุคคล องค์ประกอบระดับทีมงาน และองค์ประกอบระดับองค์กร โดยมีเงื่อนไขการเสริมพลังอำนาจของผู้บริหาร 6 ประการ 1) คุณลักษณะ 2) ทักษะ 3) สัญญาแห่งความสำเร็จ 4) การนิเทศตนเอง 5) โครงสร้างและระบบที่ช่วยเหลือเกื้อกูล 6) ภาระหน้าที่การประเมินตนเอง และดำเนินการตามกระบวนการเสริมสร้างพลังอำนาจ 5 ขั้นตอน 1) การกำหนดผลลัพธ์ที่ต้องการ 2) การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน 3) การระบุทรัพยากร 4) การกำหนดภาระหน้าที่ 5) การกำหนดผลที่ตามมา โดยการเสริมพลังอำนาจของผู้บริหารต้องดำเนินการตามแนวทางต่างๆ ได้แก่ การพัฒนาทักษะวิชาการการพัฒนาทักษะผู้นำ การสร้างเครือข่ายที่แข็งแกร่ง การสร้างทีมงานที่เข้มแข็ง มีการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่สร้างสรรค์และสนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การติดตามและประเมินผลการเสริมสร้าง การสนับสนุนการอำนวยความสะดวก การให้คำปรึกษา การเป็นพี่เลี้ยง การให้ความร่วมมือ ซึ่งเมื่อดำเนินการตามที่กล่าวมาแล้ว การเสริมสร้างพลังอำนาจจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในระดับบุคคล ระดับทีมงาน และระดับองค์กร ซึ่งผู้ที่ได้รับการเสริมพลังอำนาจโดยตรงคือ ครูและบุคลากร และเมื่อครูและบุคลากรเกิดการพัฒนาให้สามารถทำงานอย่างเต็มศักยภาพก็จะส่งผลให้นักเรียนได้รับการพัฒนาอย่างมีประสิทธิภาพตามไปด้วย

คำสำคัญ: การเสริมสร้างพลังอำนาจ; การบริหารแบบเสริมพลังอำนาจ; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The goal of the empowerment of educational institution administrators is to improve the administration of educational institutions through the analysis and synthesis of documents on the subject. These documents comprise three main components and guidelines for the management of educational institutions by those in charge: elements at the individual, team, and organizational levels. Six prerequisites must be accomplished for executives to be empowered: 1) traits, 2) abilities, 3) assurances of success, 4) self-control, 5) systems and structures that offer assistance, and 6) accountability for doing self-evaluations and putting extra procedures in place. Five stages to empowerment: 1) Establishing the intended outcomes; 2) Establishing the operational rules; 3) Determining the resources; 4) Establishing the duties; 5) Establishing the penalties. The process of empowering executives involves a number of steps, such as improving academic performance, gaining leadership experience, forging strong connections, assembling a cohesive team through effective communication, and establishing an environment within the company that fosters knowledge sharing. Other steps include monitoring and assessment, fortifying support, and encouraging, advising, and mentoring collaboration. Empowerment will lead to successful growth at the individual, team, and organizational levels when the aforementioned is put into practice. Teachers and staff will be the ones who directly benefit from empowerment. Student development will be more effective when staff members and instructors are prepared to work to the best of their abilities.

Keywords: Empowerment; Empowerment Management; School Administrators

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 กำหนดบทบาทหน้าที่ของการจัดการศึกษาของสถานศึกษากับชุมชนไว้ในมาตรา 8(2) การจัดการศึกษาให้ยึดหลักให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 9(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา มาตรา 9(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม

มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ การพัฒนาระหว่างชุมชน มาตรา 58(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น (Ministry of Education, 2010) แสดงให้เห็นถึงหน้าที่ของโรงเรียน ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนและชุมชน ตามแนวคิดหลักในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคนทุกฝ่าย (Education for All) และทุกคนทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (All for Education) ซึ่งเป็นหลักพื้นฐานที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก

การจัดการศึกษาในโรงเรียนแม้จะผ่านการปฏิรูปมาหลายครั้ง ปรับหลักสูตรมากมาย พัฒนาครูทุกรูปแบบ ก็ยังไม่ตอบสนองความต้องการการพัฒนาบุคคล ชุมชน และประเทศได้ดีเท่าที่ควร การปฏิรูปการศึกษาด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป สังคมขาดความเชื่อมั่นในสถานศึกษา และสถานศึกษาไม่ตอบสนองความต้องการของสังคม ชุมชน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในทิศทางการจัดการศึกษา ชุมชนมักจะมีแนวคิดและเข้าใจว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นเป็นหน้าที่ของโรงเรียน ผู้ปกครองเมื่อส่งบุตรหลานเข้าโรงเรียนแล้วก็ถือว่าหมดภาระในเรื่องการเล่าเรียนของบุตรหลาน ทำให้โรงเรียนและชุมชนเกิดความห่างเหินกัน การพัฒนาผู้เรียนจึงไม่เป็นไปตามที่ควรจะเป็น ทั้งที่ความเป็นจริงแล้วนั้นโรงเรียนกับชุมชนมีความจำเป็นจะต้องส่งเสริมความสัมพันธ์กัน เพราะโรงเรียนเป็นสถาบันพัฒนาคนเพื่อดำรงชีวิตที่ดีในชุมชน และการศึกษาในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันกับบุคคลในชุมชน เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ทำให้ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และประชาชนในชุมชน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงหลักสูตรการสอนตามความต้องการของชุมชนได้อย่างเหมาะสม (Phumo, 2019)

ในการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องให้ความสำคัญงานด้านความสัมพันธ์ชุมชน โรงเรียนควรมีการให้บริการชุมชนด้านต่าง ๆ ควรมีกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับชุมชนให้มากขึ้นโดยมีนักเรียนเป็นสื่อกลาง ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การให้การสนับสนุนและความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ผู้บริหารต้องรู้แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่หลักของทางโรงเรียนซึ่งเป็นองค์กรสำคัญที่มีอยู่ใกล้ชุมชนมากที่สุด ต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ชุมชนต้องการและให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา ตลอดจนสนับสนุนให้องค์กรท้องถิ่น ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา โดยให้โรงเรียนมีองค์คณะบุคคลที่เรียกว่า “คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (Kanhan, 2016) การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนต้องใช้หลักการมีส่วนร่วม เพื่อให้ทุกฝ่ายได้มีการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน ตรวจสอบ ติดตาม ปรับปรุงแก้ไข เมื่อชุมชนได้ร่วมลงมือทุกชั้นตอนก็จะให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ดังนั้นกิจกรรมที่จัดต้องมีความหลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน โดยผู้บริหารเป็นผู้นำและที่สำคัญ คือ โรงเรียน และชุมชนต้องมีการพัฒนาไปพร้อมกัน (Chusaeng, 2014)

การบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมจะสำเร็จได้ ต้องอาศัยแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพที่ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่าง ๆ และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง นั่นคือ วงจรเดมมิง (PDCA) ประกอบด้วย 1.การวางแผน (Plan) 2.การทำงานตามแผนที่วางไว้ (Do) 3.การตรวจสอบ ติดตามการทำงาน (Check) 4.การปรับปรุงแก้ไข (Act) นำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารแบบมีส่วนร่วม ซึ่งวงจรเดมมิงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างหลากหลาย นับตั้งแต่การบริหารกิจการต่าง ๆ การดำเนินชีวิตของบุคคลให้ประสบความสำเร็จ การทำงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และการบริหารงานในองค์กรของรัฐและเอกชนทั้งในและต่างประเทศ จึงถือได้ว่าเป็นกระบวนการที่เหมาะสมกับการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ เชื่อถือได้และเป็นที่ยอมรับ (Ontam, 2019)

โรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จัดการเรียนการสอนตั้งแต่ชั้นอนุบาล 2 - ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนจำนวน 43 คน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีหมู่บ้านในเขตบริการ 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านหนองสูง และหมู่ที่ 6 บ้านหนองเจริญ จากการตรวจสอบข้อมูลสถิติประชากรจากทะเบียนบ้านทั้งสองหมู่บ้านมีประชากรประมาณ 780 คน มีสภาพชุมชนเป็นชนบท ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้าง และออกไปประกอบอาชีพต่างถิ่น ชุมชนส่วนใหญ่คิดว่าการพัฒนาผู้เรียนเป็นหน้าที่ของครูในโรงเรียนเพียงอย่างเดียว ทำให้ชุมชนส่วนใหญ่ยังให้ความร่วมมือน้อย และยังให้ความสำคัญกับการศึกษาน้อย เกิดปัญหาทั้งทางด้านการให้บริการชุมชน, ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน และด้านการประชาสัมพันธ์ เช่น การออกไปให้ความรู้กับชุมชนยังทำได้น้อย การออกเยี่ยมบ้านได้รับการต้อนรับจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี แต่อีกส่วนหนึ่งนั้นผู้ปกครองไม่สามารถอยู่ให้ข้อมูลได้เนื่องจากติดภารกิจประกอบอาชีพ จึงทำให้การเก็บข้อมูล พร้อมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนไม่ครบ ในการประชุมผู้ปกครองบางคนขาดการเข้าประชุม ผกัญติไกล้ซิดเข้าร่วมประชุมแทน จึงขาดการสื่อสารกันโดยตรงระหว่างครูกับผู้ปกครอง ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องจึงทำให้คนในชุมชนบางส่วนไม่ทราบความเคลื่อนไหวในโรงเรียน และที่สำคัญเลยคือ การประสานงานระหว่างโรงเรียนกับชุมชนค่อนข้างน้อย ไม่มีแนวทางที่ชัดเจน ชุมชนมีความเข้าใจว่าการจัดการศึกษาเป็นหน้าที่ของรัฐ และโรงเรียนเท่านั้น ชุมชนจึงยังไม่เกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของโรงเรียน บางส่วนนำบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียนเอกชนไกลบ้าน ทำให้อัตรากำลังที่ได้รับจัดสรรในสถานศึกษาน้อย โรงเรียนบ้านหนองสูงขาดตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษาตั้งปีงบประมาณ 2563 จนถึงปัจจุบัน และมีอัตรากำลังข้าราชการครูจำนวน 2 อัตรา ซึ่งไม่เพียงพอต่อการจัดการเรียนการสอน จึงจำเป็นต้องระดมทรัพยากรในการจัดจ้างครูอัตราจ้างเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพโดยการขอความร่วมมือจากชุมชนในทุก ๆ ปี

หากโรงเรียนมีกระบวนการบริหารงานเป็นอย่างดี มีความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนย่อมส่งผลดีต่อผู้เรียนโดยตรง การสนับสนุนด้านต่าง ๆ ก็จะตามมา เมื่อมีการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานของโรงเรียนที่มีความโดดเด่น ชุมชนก็จะมีความเชื่อมั่นในโรงเรียนมากยิ่งขึ้นและมีการนำบุตรหลานมาับการศึกษาที่โรงเรียนเพิ่มขึ้น เกิดความภาคภูมิใจในการช่วยเหลือโรงเรียน การประชาสัมพันธ์การระดมทรัพยากรให้เหมาะสมกับสถานการณ์ก็มีความจำเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งโรงเรียนขนาดเล็กจะคงอยู่ได้ก็ต้องมีชุมชนที่เข้มแข็ง เพื่อลดปัญหา

การควรวรรณสถานศึกษา โรงเรียนบ้านหนองสูงจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา กำหนดกลยุทธ์ ในข้อที่ 3 พัฒนาการบริหารจัดการ ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและชุมชนขึ้น แต่ก็ยังไม่มีแนวทางในการบริหารความสัมพันธ์ชุมชนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาเท่าที่ควร จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการวิจัย ดำเนินการแก้ไขปัญหาร่วมกันกำหนดแนวทางที่เหมาะสมกับสถานศึกษาอย่างเป็นขั้นตอน จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหา ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน และสร้างแนวทางในการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูงโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ในการวางแผน สร้างแนวทางในการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง โดยนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชนให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีดำเนินการวิจัย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน

ขั้นที่ 3.1. ขั้นพัฒนาแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 3.2. ขั้นประเมินแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม

2. พื้นที่การวิจัย

โรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 และขั้นตอนที่ 3.1

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน คัดเลือกโดยวิธีเจาะจง แบ่งเป็น

1. ผู้อำนวยการโรงเรียน, ครู และบุคลากรในโรงเรียนบ้านหนองสูง จำนวน 9 คน
2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน โดยคัดเลือกจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในชุมชน จำนวน 7 คน

ขั้นตอนที่ 3.2

ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน, อาจารย์มหาวิทยาลัยสาขาการบริหารการศึกษา 1 คน, อาจารย์มหาวิทยาลัยสาขาการพัฒนาชุมชน 1 คน, ตัวแทนองค์กรในชุมชน 1 คน, ผู้นำองค์กรศาสนา 1 คน, นักประชาสัมพันธ์ 1 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้

- เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชนมากกว่า 5 ปี
- ประสบความสำเร็จในการทำงานร่วมกับชุมชนเป็นอย่างดี

4. เครื่องมือการวิจัย

ขั้นตอนที่1

- แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับสภาพ ปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่2

- แบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่3.1

- แบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง

ขั้นตอนที่3.2

- แบบประเมินแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

- เก็บข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สภาพ ปัญหา และความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่ 2

- เก็บข้อมูลจากแบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

ขั้นตอนที่ 3

- เก็บข้อมูลจากแบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง

- เก็บข้อมูลจากแบบประเมินแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1

นำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์โดยจัดเป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบข้อมูล และหาข้อสรุป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2

นำแบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง มาวิเคราะห์โดยจัดเป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบข้อมูล และหาข้อสรุป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3

- นำแบบบันทึกประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง มาวิเคราะห์โดยจัดเป็นหมวดหมู่ ตรวจสอบข้อมูล และหาข้อสรุป โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปเป็นความเรียง

- นำแบบประเมินแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย (μ), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการแปลผลความเหมาะสมของแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน, ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน, และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) สรุปได้ว่า สภาพปัญหาในขั้นตอนการวางแผนนั้น ยังขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ ขาดการนำเอาชุมชนเข้ามาร่วมวางแผน ไม่มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ขาดการจัดประชุมชี้แจงนโยบายต่าง ๆ ให้บุคลากรหรือคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบและถือปฏิบัติ ขาดการจัดทำแนวทางที่ชัดเจน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Do) สรุปได้ว่า ยังขาดขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นระบบ ขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำสม่ำเสมอ ขาดผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ปฏิบัติไม่ครอบคลุมขอบข่ายงาน

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ ติดตามการทำงาน (Check) สรุปได้ว่า ยังขาดการจัดตั้งคณะดำเนินงาน ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินกิจกรรม ไม่มีช่องทางการนิเทศที่หลากหลาย ขาดการนำชุมชนเข้าร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน ขาดการวางแผนการนิเทศติดตาม

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) สรุปได้ว่า ยังขาดการนำผลการตรวจสอบติดตามของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อการวางแผน ขาดแนวทางที่ชัดเจนจึงทำให้ขาดการตรวจสอบติดตาม จึงไม่สามารถนำผลมาปรับปรุงแก้ไขได้อย่างตรงจุดความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน, ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน, และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) สรุปได้ว่า ความต้องการในขั้นตอนการวางแผนนั้น ต้องการให้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยนำเอาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน จัดประชุมชี้แจงนโยบายต่าง ๆ ให้บุคลากรหรือคณะกรรมการสถานศึกษาทราบและถือปฏิบัติ รวมทั้งจัดทำแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน

ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Do) สรุปได้ว่า ควรจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำสม่ำเสมอ มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ปฏิบัติให้ครอบคลุมขอบข่ายงาน ควรมีกิจกรรมที่หลากหลาย

ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ ติดตามการทำงาน (Check) สรุปได้ว่า ควรที่จะมีการจัดตั้งคณะดำเนินงาน ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินกิจกรรม จัดให้มีช่องทางการนิเทศที่หลากหลายโดยการนำเอาชุมชนเข้าร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน และต้องมีการวางแผนการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ

ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) สรุปได้ว่า ควรนำผลการตรวจสอบติดตามของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข ควรมีแนวทางที่ชัดเจนจึงจะทำให้การตรวจสอบติดตามนั้นนำไปสู่การแก้ไขปัญหได้ตรงจุด หรือตรงตามความต้องการของชุมชน นำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง ได้แก่ ด้านทรัพยากร, การร่วมมือกันหรือการมีส่วนร่วม, ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน และการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ดังตาราง

กลุ่มเป้าหมาย	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียน บ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน						
	ด้านทรัพยากร	การร่วมมือกันหรือการมีส่วนร่วม	การมีส่วนร่วมได้ส่วนเสีย	นโยบาย	ความพร้อมของโรงเรียนและชุมชน	ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและ	การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง
คนที่1	✓	✓		✓	✓	✓	✓
คนที่2	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
คนที่3	✓	✓		✓	✓	✓	✓
คนที่4	✓	✓		✓	✓	✓	✓
คนที่5	✓	✓	✓			✓	✓
คนที่6	✓	✓				✓	✓
คนที่7	✓	✓	✓		✓	✓	✓
คนที่8	✓	✓		✓	✓	✓	✓
คนที่9	✓	✓	✓			✓	✓
คนที่10	✓	✓				✓	✓
คนที่11	✓	✓	✓			✓	✓
คนที่12	✓	✓				✓	✓
คนที่13		✓				✓	✓
คนที่14	✓	✓				✓	✓
คนที่15	✓	✓				✓	
คนที่16	✓	✓			✓	✓	✓
สรุปความถี่	15*	16*	5	5	7	16*	15*

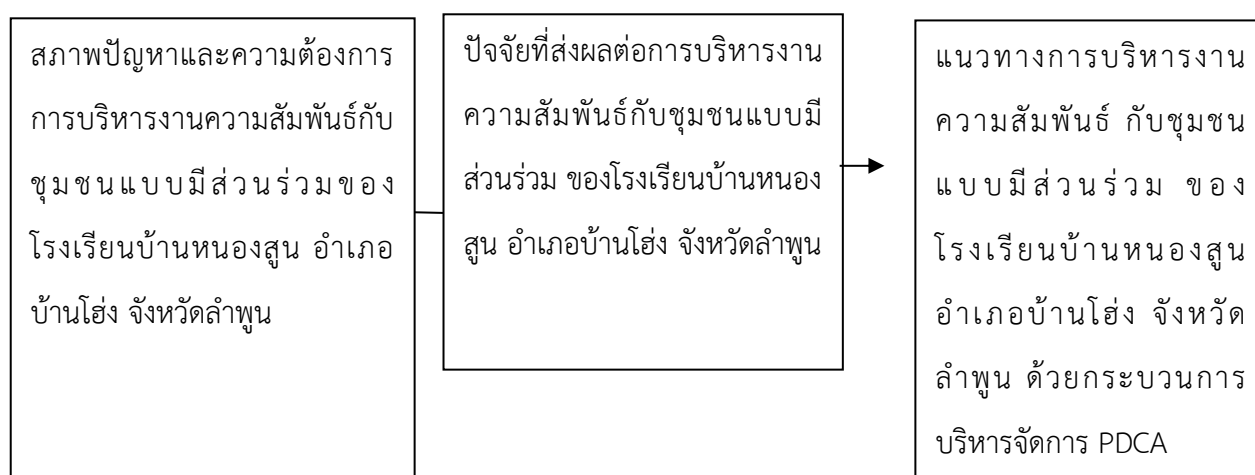
ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมด้านการให้บริการชุมชน, ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน, และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน โดยด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 19, \sigma=0.58$), ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 18.71, \sigma=1.50$), ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 18.86, \sigma=1.21$), ด้านความสะดวกในการนำไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\mu = 14, \sigma=1.41$)

ความคิดเห็น	ค่าเฉลี่ย (μ)	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (σ)	แปลผล
ด้านความถูกต้อง	19	0.58	มากที่สุด
ด้านความเหมาะสม	18.71	1.50	มากที่สุด
ด้านความเป็นไปได้	18.86	1.21	มากที่สุด
ด้านความสะดวกในการนำไปปฏิบัติ	14	1.41	มากที่สุด

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลการตรวจสอบประเมินแนวทางการบริหารงาน
ความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน

องค์ความรู้ใหม่

แผนภูมิที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมทำให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงและเห็นถึงปัญหาที่ชัดเจน รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมเพื่อนำมาวางแผน กำหนดแนวทางที่เหมาะสมแก่หน่วยงาน และเมื่อนำกระบวนการบริหารจัดการ PDCA มาประยุกต์ใช้ โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนการบริหารงาน ทำให้สามารถพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูนได้ เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูนทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน, ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน, และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ยังขาดการวางแผนอย่างเป็นระบบ ขาดการนำเอาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมวางแผน ไม่มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน ขาดการจัดประชุมชี้แจงนโยบายต่าง ๆ ให้บุคลากรหรือคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบ และถือปฏิบัติ ขาดการจัดทำแนวทางที่ชัดเจน, ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Do) ยังขาดขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นระบบ ขาดการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำสม่ำเสมอ ขาดผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ปฏิบัติไม่ครอบคลุมขอบข่ายงาน, ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ ติดตามการทำงาน (Check) ยังขาดการจัดตั้งคณะดำเนินงาน ตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงาน ไม่มีช่องทางการนิเทศที่หลากหลาย ขาดการนำชุมชนเข้าร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน ขาดการวางแผนการนิเทศติดตาม, ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) ยังขาดการนำผลการตรวจสอบติดตามของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข เมื่อการวางแผน ขาดแนวทางที่ชัดเจนจึงทำให้ขาดการตรวจสอบติดตาม จึงไม่สามารถนำผลมาปรับปรุงแก้ไขได้อย่างตรงจุด

ความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง ทั้ง 3 ด้านได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน, ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน, และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ต้องการให้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ โดยนำเอาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชน จัดประชุมชี้แจงนโยบายต่าง ๆ ให้บุคลากรหรือคณะกรรมการสถานศึกษารับทราบและถือปฏิบัติ รวมทั้งจัดทำแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน, ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Do) ต้องการให้จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติที่เป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นประจำสม่ำเสมอ มอบหมายหน้าที่ผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ปฏิบัติให้ครอบคลุมขอบข่ายงาน ครบมีกิจกรรมที่หลากหลาย, ขั้นที่ 3 ขั้นตรวจสอบ ติดตามการทำงาน (Check) ต้องการให้มีการจัดตั้งคณะดำเนินงานตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงาน จัดให้มีช่องทางการนิเทศที่หลากหลายโดยการนำเอาชุมชนเข้าร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน และต้องมีการวางแผนการนิเทศติดตามอย่างสม่ำเสมอ, ขั้นที่ 4 ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) ต้องการให้นำผลการตรวจสอบติดตามของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข ครบมีแนวทางที่ชัดเจนจึงจะทำให้การตรวจสอบติดตามนั้นนำไปสู่การแก้ไขปัญหได้ตรงจุด หรือตรงตามความต้องการของชุมชน นำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Chaophopra (2017) ที่ได้ศึกษาเรื่องการบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพานทองสาธิตานุบาล จังหวัดชลบุรีพบว่า การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพานทองสาธิตานุบาล จำแนกตามรายด้าน ด้านการให้บริการชุมชนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด โดยมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ให้แก่ชุมชนน้อยที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phumo (2019) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยได้วิเคราะห์การสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารงานเพื่อส่งเสริม

ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน คือ โรงเรียนขาดการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินกิจกรรมตามแผนที่วางไว้ การให้บริการทางวิชาการและการเผยแพร่ความรู้วิทยาการใหม่ ๆ แก่ชุมชน นั้น มีงบประมาณไม่เพียงพอในการดำเนินงาน ข้อมูลความต้องการของชุมชน เอกสารเผยแพร่ กรอบระยะเวลาในการให้บริการ และหนังสือต่าง ๆ ในห้องสมุดไม่เพียงพอต่อการให้บริการและประชาสัมพันธ์ ครู และบุคลากรไม่ได้รับการส่งเสริมการเข้าอบรม สัมมนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ไม่เข้าใจกระบวนการ ประเมินผลการดำเนินงาน และขาดการสำรวจปัญหาความต้องการรับบริการของชุมชน สอดคล้องกับ Chaopopra (2017) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียน พานทองสหภาพปทุม จังหวัดชลบุรี พบว่า การบริหารงานสัมพันธ์ชุมชนตามการรับรู้ของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนพานทองสหภาพปทุม ด้านการรับความช่วยเหลือสนับสนุนจากชุมชนโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณารายชื่ออยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การเชิญ ผู้นำทางศาสนาในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษา และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนการให้ชุมชนเข้ามามี บทบาทให้การร่วมงานโรงเรียนเช่น วันสำคัญต่าง ๆ และการเชิญผู้นำองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่นมาเป็นที่ปรึกษา และเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียน ส่วนอันดับสุดท้าย ได้แก่ การให้ชุมชนช่วยเหลือโรงเรียนในด้าน วัสดุอุปกรณ์ที่โรงเรียนขาดแคลน และสอดคล้องกับ Phumo (2019) ได้ศึกษา รูปแบบการบริหารงานเพื่อ ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยได้ วิเคราะห์การสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน คือ โรงเรียนขาดกระบวนการกำกับ ดูแล ติดตาม และ ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ไม่มีการจัดประชุมครูและบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อชี้แจงปัญหาที่เกิดขึ้น และ ขาดการสร้างควมตระหนักให้บุคคล องค์กร ชุมชน เห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการแสดงความ คิดเห็นและการวางแผนงาน เพื่อสร้างความรักสามัคคีระหว่างโรงเรียนและชุมชน จึงทำให้ขาดบุคลากรใน ท้องถิ่นที่มีความรู้ความสามารถ เพื่อเป็นวิทยากรในโรงเรียนและส่วนมากคนในชุมชนมีอาชีพรับจ้าง ต้องใช้ เวลาไปประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่ จึงไม่สามารถร่วมวางแผนงานหรือร่วมดำเนินการ สอดคล้องกับ Atthanat (2015) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณา จำแนกเป็นรายการ รายการที่มีปัญหาอยู่ในอันดับสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมจัดครูและเจ้าหน้าที่ของโรงเรียน ไว้ คอยต้อนรับและบริการผู้ปกครองนักเรียน หรือประชาชนที่มาติดต่อ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมกับคณะครู ออกเยี่ยมนักเรียน ผู้ปกครองหรือชุมชนในชุมชน และการมีส่วนร่วมพบปะพูดคุยกับผู้ปกครอง ให้เห็น ความสำคัญของการจัดกิจกรรมพิเศษนอกเวลาเรียนของนักเรียน สอดคล้องกับ Mongkolsap (2016) ได้ ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของ โรงเรียนบ้านหุบบอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ปัญหาการ ดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจาก

ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน และด้านการบริการชุมชน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน พบว่าอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ และอยู่ระดับปานกลาง 2 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดปฐมนิเทศผู้ปกครองนักเรียนก่อนเปิดภาคเรียน การเชิญวิทยากรในชุมชนมาให้ความรู้แก่นักเรียนด้านประวัติความเป็นมาของชุมชน และมีการประสานงานในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ส่วนอันดับสุดท้าย คือ การจัดปฐมนิเทศผู้ปกครองก่อนเปิดเรียนภาคต้นของทุกปีการศึกษา สอดคล้องกับ Khemthit (2016) ได้ศึกษาเรื่อง การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนเทศบาลแหลมฉบัง 3 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านแล้ว เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดสามอันดับแรก ได้แก่ 1) จัดทำวารสาร สิ่งพิมพ์ เผยแพร่เสนอข้อมูลของโรงเรียน ให้ผู้ปกครองทราบและเข้าใจ 2) การออกข่าวสื่อสารมวลชน 3) เผยแพร่ความเคลื่อนไหวในการบริหารโรงเรียนให้ผู้ปกครองทราบ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง ได้แก่ ด้านทรัพยากร, การร่วมมือกันหรือการมีส่วนร่วม, ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน, การประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ทั้งนี้เป็นเพราะปัจจัยดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Saksomkasem (2016) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน กรณีศึกษาชุมชนในเขตเทศบาลนครปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี พบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนคือ 1) ปัจจัยผู้นำชุมชนอุทิศตนและมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 2) ปัจจัยสมาชิกในชุมชนยอมรับบทบาทของกรรมการชุมชน 3) ปัจจัยชุมชนมีกระบวนการบริหารงานในชุมชนที่ชัดเจน 4) ปัจจัยชุมชนมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองสูง 5) ปัจจัยชุมชนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากเทศบาล 6) ปัจจัยชุมชนมีลักษณะพื้นที่ทางกายภาพที่เอื้ออำนวยต่อการรวมกลุ่ม 7) ปัจจัยชุมชนกับเทศบาลมีความร่วมมือกัน และปัญหาอุปสรรคที่มีต่อการส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน คือ 1) ยังขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานรัฐอื่น ๆ ในพื้นที่ และ 2) การกำหนดกรอบในการใช้งบประมาณสำหรับเงินอุดหนุนชุมชนยังมีจำกัด ควรที่จะ 1) การจัดสรรเงินอุดหนุนให้กับชุมชนของเทศบาลจะทำให้ชุมชนได้เรียนรู้การทำงานโดยการพึ่งพาตนเองของชุมชน 2) การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในบทบาทของตำแหน่งคณะกรรมการชุมชน และอำนาจหน้าที่ของเทศบาล จะทำให้การทำงานของคณะกรรมการชุมชนมีบทบาทที่ชัดเจนมากขึ้น และทำให้กรรมการชุมชนสามารถทำหน้าที่ได้ตามที่ได้รับมอบหมายได้ดี ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในชุมชน เกิดความมั่นใจในการทำงานของคณะกรรมการชุมชนมากขึ้นซึ่งจะก่อให้เกิดความสุขแก่สมาชิกในชุมชนและคณะกรรมการชุมชน สอดคล้องกับ Daraphan (2017) ศึกษาปัจจัยทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร เพื่อเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์ หาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางพัฒนาปัจจัยทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2559

จำนวน 331 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยทางการบริหาร องค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมในแต่ละด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยทางการบริหาร องค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมในแต่ละด้านไม่แตกต่างกัน 3) ปัจจัยทางการบริหาร องค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่ปฏิบัติงาน ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน โดยรวมในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน 4) ปัจจัยทางการบริหาร องค์การแห่งการเรียนรู้ และประสิทธิผลของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ ในตำแหน่งต่างกัน โดยรวมในแต่ละด้าน ไม่แตกต่างกัน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางการบริหาร และองค์การแห่งการเรียนรู้ โดยรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของโรงเรียน 6) ตัวแปรปัจจัยทางการบริหารและองค์การแห่งการเรียนรู้ จำนวน 7 ด้าน

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน โดยใช้กระบวนการวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA) ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) ศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการ รวมทั้งการสำรวจชุมชน จัดทำข้อมูล ประชาชนชาวบ้าน แหล่งเรียนรู้ในชุมชน จัดประชุมเพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวทางการบริหารงาน ความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม จัดทำแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง แต่งตั้งคณะทำงาน มอบหมายหน้าที่ รวมทั้งประสานงานเครือข่าย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง องค์กร ชุมชน ประชาชนชาวบ้าน เอกชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์และความเข้าใจร่วมกัน ขั้นที่ 2 ขั้นดำเนินการ (Do) สร้างความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของทั้งฝ่ายโรงเรียนและชุมชน ปรับวิธีการดำเนินงานให้ทั้งสองฝ่ายเอื้อต่อกัน ปฏิบัติตามวัตถุประสงค์ นโยบาย แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน และด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ขั้นตรวจสอบ ติดตามการทำงาน (Check) จัดตั้งคณะดำเนินงานตรวจสอบ ติดตามการดำเนินกิจกรรม นำชุมชนเข้าร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน เพิ่มช่องทางให้ชุมชนสามารถตรวจสอบติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน ดำเนินการตรวจสอบ ติดตามอย่างสม่ำเสมอ สรุปผลการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้ชุมชนทราบอย่างหลากหลายรูปแบบ ขั้นปรับปรุงแก้ไข (Act) นำผลการตรวจสอบติดตามของแต่ละขั้นตอนมาปรับปรุงแก้ไข จัดประชุมนำผลการตรวจสอบติดตาม การปรับปรุงรวมถึงข้อเสนอแนะมา ดำเนินการพัฒนาในรอบต่อไป การประเมินแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน ทั้งนี้เป็นเพราะมีการวางแผนการบริหารจัดการ โดยนำกระบวนการ PDCA เข้ามาวางแผน และมีการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ ทำให้เกิดเป็นแนวทางในการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอ บ้านไธสง จังหวัดลำพูน ที่อยู่ในระดับมากที่สุดในทุกด้าน สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ Atthanat (2015) ศึกษาเรื่อง การศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า แนวทางแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ในภาพรวมมีความเป็นเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความเป็นไปได้น้อย คือ ด้านการประชาสัมพันธ์ ด้านการร่วมกิจกรรมของชุมชน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานอื่น และด้านการให้ชุมชนร่วมกิจกรรมของโรงเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Phumo (2019) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 โดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง 362 คน และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญจำนวน 12 คน ขั้นที่ 2 สร้างรูปแบบการบริหารงานเพื่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และตรวจสอบคุณภาพของร่างรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน และขั้นที่ 3 ประเมินรูปแบบที่พัฒนาขึ้นโดยใช้แบบประเมินกับกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการบริหารงานเพื่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2) รูปแบบการบริหารงานเพื่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 คือ วิธีการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน องค์ประกอบที่ 2 คือ กระบวนการบริหารการดำเนินงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน มี 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน, การปฏิบัติตามแผน, การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข องค์ประกอบที่ 3 คือ ปัจจัยส่งเสริมการบริหารงานตามองค์ประกอบที่ 1 ได้แก่ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร และ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้ปกครอง 3) ความเหมาะสมความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และความครอบคลุม ในการนำรูปแบบการบริหารงานเพื่อการส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 อยู่ในระดับมากที่สุด

จากนั้นนำไปตรวจสอบหาประสิทธิภาพจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน, อาจารย์มหาวิทยาลัยสาขาการบริหารการศึกษา 1 คน, อาจารย์มหาวิทยาลัยสาขาการพัฒนาชุมชน 1 คน, ตัวแทนองค์กรในชุมชน 1 คน, ผู้นำองค์กรศาสนา 1 คน, นักประชาสัมพันธ์ 1 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกคือ เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานกับชุมชนมากกว่า 5 ปี, ประสบความสำเร็จในการทำงานร่วมกับชุมชนเป็นอย่างดี จากการตรวจสอบประเมินแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน โดยด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด, ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด, ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด, ด้านความสะดวกในการนำไปปฏิบัติ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

สรุป

จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไธสง จังหวัดลำพูน การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมทำให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงและเห็นถึงปัญหาที่ชัดเจนของหน่วยงานนั้น ๆ

โดยเฉพาะ รวมถึงการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมก็มีส่วนสำคัญในการนำมาวางแผน เพื่อกำหนดแนวทางที่เหมาะสมแก่หน่วยงาน และเมื่อนำกระบวนการบริหารจัดการ PDCA มาประยุกต์ใช้ โดยมีชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมได้ในทุกขั้นตอนการบริหารงานแล้วนั้น ย่อมทำให้สามารถพัฒนาเป็นแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง อำเภอบ้านไผ่ จังหวัดลำพูนได้ เกิดความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน และมีผลการประเมินแนวทางด้านความถูกต้อง, ด้านความเหมาะสม, ด้านความเป็นไปได้, และด้านความสะดวกในการนำไปปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ในทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า สภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนบ้านหนองสูง ด้านการให้บริการชุมชน ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ยังขาดการดำเนินการตามกระบวนการ PDCA ที่นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และขาดแนวทางที่ชัดเจน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารงานในหน่วยงานให้ครบในทุกกระบวนการ เพื่อที่จะได้ทราบปัญหา และความต้องการที่แท้จริงของการบริหารงานในหน่วยงานนั้น ๆ จะได้นำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ตรงตามสภาพ

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง ได้แก่ ด้านทรัพยากร, การร่วมมือกันหรือการมีส่วนร่วม, ความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนและชุมชน และการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของหน่วยงานนั้น ๆ เพื่อจะนำมากำหนดกลยุทธ์ต่าง ๆ ในการบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จ ควรมีการร่วมกันสังเคราะห์ปัจจัยทั้งหน่วยงานและชุมชนเพื่อให้ได้ปัจจัยที่ครอบคลุม

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 พบว่า แนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม ของโรงเรียนบ้านหนองสูง มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำไปใช้ดำเนินการ ดังนี้ นำแนวทางดังกล่าวมาประยุกต์ใช้กับหน่วยงาน หรือนำกระบวนการมาประยุกต์ใช้ร่วมกับหน่วยงาน และนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

2.1. การศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม

2.2. การศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชนแบบมีส่วนร่วม

References

- Atthanat, A. (2015). *A study of participation in the administration of relationships between schools and Community of the Basic Educational Institutions Committee under the Phra Nakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office, Area 1.* (Master's Thesis). Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. Ayutthaya.
- Chaophopra, N. (2017). *Community relations management according to the perception of students' parents Phanthongsaphachanupatham School Chonburi Province.* (Master's Thesis). Burapha University. Chonburi.
- Chusaeng, W. (2014). *Operations to build relationships between schools and communities of schools under the Ratburana District Office, Bangkok.* (Master's Thesis). Thonburi Rajabhat University. Bangkok.
- Daraphan, N. (2017). *Administrative factors and learning organizations that affect Effectiveness of schools under the Mukdahan Primary Educational Service Area Office.* (Master's Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University. Sakon Nakhon.
- Kanhan, W. (2016). *Development of community relations with Ban Lao Mi School under Mukdahan Primary Educational Service Area Office.* (Master's Thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University. Sakon Nakhon.
- Khemthit, R. (2016). *Building relationships between schools and the community of the municipal school Laem Chabang 3, Si Racha District, Chonburi Province.* (Master's Thesis). Burapha University. Chonburi.
- Ministry of Education. (2010). *National Education Act, B.E. 2010 (No. 3).* Bangkok: Siam Sport Syndicate Company Limited.
- Mongkolsap, S. (2016). *Problems and guidelines for developing the relationship between School and community of Ban Hub Bon School Under the jurisdiction of the Chonburi Primary Educational Service Area Office, Area 3.* (Master's Thesis). Burapha University. Chonburi.
- Ontam, N. (2019). *PDCA management technique (Deming Cycle).* *Journal of the Development Association Educational Administration Profession of Thailand*, 1(3), 39-46.

- Phumo, K. (2019). *Administrative model to promote relationships between schools and communities. Under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office, Area 6.* (Doctoral Dissertation). North Bangkok University. Bangkok.
- Suksomkasem, R. (2016). *Factors affecting the promotion of community strength Case study of communities in the area Pak Kret Municipality Nonthaburi Province.* (Master's Thesis). Thammasat University. Pathum Thani.